

for at bevare jobbet. Deres sikkerhed ligger i overenskomsterne og i funktionærlovens regler.

Derimod er ændringen o.k., fordi der er sket en økonomisk decentralisering på mange arbejdspladser i det offentlige. Det har betydet, at de arbejdspladser selv har måttet dække langtidssyge ud af deres eget budget uden at kunne få en vikar. De arbejdspladser vil igen få mulighed for ansættelse af en vikar, og det vil kunne mærkes på skolerne, på sygehuse, i daginstitutionerne, i hjemmeplejen og i socialforvaltningen.

I øvrigt mener Enhedslisten, at de administrative konsekvenser af, at socialforvaltningerne igen skal sagsbehandle 27.000 nye dagpengesager, er groft undervurderet og derfor ikke kan klares for 0,7 mio. kr., som der står i forslaget. Der skal mere end to sagsbehandlere til at klare 27.000 nye dagpengesager.

Lovforslaget indeholder også et element, som Enhedslisten bestemte ikke bryder sig om, nemlig en tydeliggørelse af betingelserne for beregning af sygedagpenge for fleksjobbere. Indholdet er, at sygedagpengene kun kan beregnes på baggrund af det tilskud og den arbejdstid, der er aftalt med kommunen. Dersom fleksjobberne har forhandlet sig til en bedre løn eller en længere arbejdstid hos arbejdsgiveren, kan han ikke anvende denne beregning af dagpengene.

Enhedslisten mener ikke, denne særlovgivning for fleksjobbere er i overensstemmelse med almindelige forestillinger om ligestilling på arbejdsmarkedet, og vil derfor stille ændringsforslag hertil under udvalgsbehandlingen af forslaget.

Tom Behnke (FP):

Fremskridtspartiet ser ingen problemer i det her lovforslag, tværtimod. Det er et godt lovforslag, der sidestiller private og offentlige arbejdsgivere. Det, der jo netop er sigtet med forslaget her, er, at de, der er sygemeldt i den offentlige sektor, ikke glider ud af arbejdsmarkedet, men at der er et større incitament til at fastholde dem på arbejdsmarkedet. Det er klart et incitament, som Fremskridtspartiet kan støtte.

Tove Videbæk (KRF):

Også Kristeligt Folkeparti kan støtte dette lovforslag, der vil skabe større lighed mellem offentlige og private arbejdsgivere, og vi ser frem til en positiv behandling af sagen i Socialudvalget.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg kan kun sige mange tak for den brede, en-tydige støtte, der har været til forslaget her. Men Folketinget har jo også meget bredt været enig om at fremme det rummelige arbejdsmarked, arbejdsfstholdelse, plads til mennesker med nedsat erhvervsevne, så det ligger jo i smuk forlængelse af den enighed, at vi også kan blive enige om at fremme forslaget her.

Jeg er selvfølgelig indstillet på at give uddybende svar og materiale til nogle af de spørgsmål, der er blevet efterlyst svar på her under førstebehandlingen.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 219:

Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Tilskud til hoftebeskyttere).

Af Tom Behnke (FP) og Yvonne Herløv Andersen (CD) m.fl.

(Fremsat 8/4 99).

Sammen med denne sag foretoges:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 117:

Forslag til folketingsbeslutning om støtte til køb af hoftebeskyttere.

Af Birthe Skaarup (DF) m.fl.

(Fremsat 9/4 99).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Karen Jespersen):

De to forslag, vi skal behandle sammen her, handler begge om at give tilskud til det, der hedder hoftebeskyttere. Begge forslag er be-

grundet med, at det er en form for hjælp til at forebygge, at især ældre falder og får brud på hofter, og på den måde kan det være med til at forebygge udgifter i sundhedssektoren og selvfølgelig også forebygge en dårlig livskvalitet for de borgere, som får hoftebrud.

De to forslag adskiller sig ved, at de har en lidt forskellig model for, hvordan det offentlige skal gå ind og give støtte til hoftebeskyttere.

Vi har tidligere her i Folketinget i to omgange behandlet et lignende forslag fremsat af Fremskridtspartiet, og jeg må sige i dag, som jeg har gjort det de andre gange, at regeringen ikke kan støtte forslaget. Jeg mener, at vi skal være meget opmærksom på, at vi ikke giver unødvendig støtte til forskellige former for service eller hjælpemidler til borgerne. Og det er faktisk sådan i dag, at hvis en læge skønner, at en borger har behov for en hoftebeskytter, kan man få støtte til det over de personlige tilskud, hvis man ikke selv er i stand til at betale det beløb, det koster. Jeg synes egentlig, det er en god ordning, at vi siger, at kan man selv betale det, er det i orden, og kan man ikke, kan man få støtte til det, hvis en læge har sagt, at det er påkrævet.

Hvis vi går ud over den ordning, vi faktisk har i dag, risikerer vi også at begive os ind på en vej, der kan være svær at overskue, og hvor vi også risikerer at give støtte til en masse hoftebeskyttere, som egentlig ikke bliver brugt. Derfor er det meget vigtigt, at der er en læge eller en anden, der siger, at det er der behov for, og at vi så støtter dem, der ikke selv har råd til at købe de hoftebeskyttere.

Grete Schødt (S):

I 1997, i 1998 og nu igen her i 1999 – vi kan sige alle gode gange tre – ønsker forslagsstillerne at pålægge regeringen at ændre reglerne om hjælpemidler i henhold til § 97 i lov om social service sådan, at der kan ydes støtte til indkøb af hoftebeskyttere til ældre borgere.

I beslutningsforslag nr. B 117 fremsat af Dansk Folkeparti går det ud på økonomisk støtte i lighed med det, Københavns Kommune giver. Dansk Folkeparti ønsker ens regler over hele landet. Men hvad handler det så egentlig om? Det handler om, at Københavns Kommune har kørt et projekt om faldforebyggelse, hvor plejehjemsbeboerne har afprøvet bukser med hoftebeskytter i. Kommunen indkøber bukserne, så de simpelt hen indgår i depotrummet på plejehjemmet og er plejehjemmets eje, og tilby-

der dem til de ældre på plejehjemmene, der lider af skavanker som f.eks. svimmelhed, der kan betyde hyppige fald.

Det alene siger noget om, at denne her lovgivning, som man nu forsøger, faktisk er overflødig. Kommunerne kan godt, hvis de vil.

Jeg har svært ved at se af den undersøgelse, de rapporter, der ligger, hvor stor virkning de hoftebeskyttere rent faktisk har haft, men jeg kan i hvert fald læse mig frem til, at to forsøgspersoner trods brug af hoftebeskyttere alligevel ved fald har fået lårbenshalsbrud.

I lovforslag nr. L 219 fremsat af Fremskridtspartiet og CD foreslås det, at Folketinget skal vedtage at give personer med sygdoms- og aldersbetinget knoglesvækkelse et retskrav på tilskud til hoftebeskytter, hvis ens læge udtaler, at hoftebeskytteren i væsentlig grad vil kunne forebygge eller mindske skader ved fald. Tilskuddet er så her foreslået til mindst 50 pct. af udgiften til 3 hoftebeskyttere af det mest anvendte mærke.

Jeg er af den opfattelse, at det fortsat skal være den enkelte ældres egen beslutning, om man vil investere i sådan et par bukser, og som ministeren allerede har sagt, har man muligheden over personlige tillæg, hvis man er en økonomisk meget trængt, fattig pensionist. Jeg vil godt stille det spørgsmål, om man ikke her i Tinget finder det rimeligt, at der er en egenbetaling på under 400 kr. til et par bukser. Det mener jeg altså godt nok ikke er af en størrelsesorden, så det er helt urealistisk, at man selv kan betale.

Jeg vil så tillade mig til sidst at gøre nogle bemærkninger om selve bukserne med indbygget hoftebeskytter. Det er min oplevelse, at det er et frygteligt panser at komme ned i. Det er simpelt hen nærmest umuligt selv at trække det på, hvis man er en størrelse over 42. Det er så stramt, og det sidder så forfærdeligt, og det kan simpelt hen ikke lade sig gøre at sidde ned i det dér styrthjemsagtige materiale, der er indbygget i bukserne, uden at det gnaver. Det kan ej heller lade sig gøre at ligge på siden om natten, hvis man skal sove med det på for at være sikker, hvis man er udsat for fald i løbet af natten, hvis man skal op at tisse.

Det er efter min opfattelse også sådan, at man ikke bare kan gå hen og købe en størrelse 40 eller 42, medium, large osv., for vi er alle sammen forskelligt bygget, og lårhalsen sidder altså ikke ens på alle. Hvis man ligesom jeg har lidt stor mave, men ikke så meget rumpe, kan jeg love

jer, at de mere beskytter æggestokkene, end de beskytter hofterne. Også det siger mig noget om, at vi ikke skal støtte det her forslag.

Jeg mener, det her ligger uden for lovgivningsrammerne, og derfor afviser vi begge forslag.

Else Winther Andersen (V):

Da vores partis ordfører heller ikke kan være her ved behandlingen af disse forslag, vil jeg lige læse talen op.

Jeg vil starte med at sige: Hvem kan være imod, at man forebygger forskellige sygdomme og fald og andre ting? Det er der jo ingen der kan være. Men det er så et spørgsmål, om det er det offentlige, der skal ind og betale de her hoftebeskyttere til de ældre.

Vi kan også spørge: Hvor er afgrænsningen af, hvor man skal gå ind og betale? En cykelhjelm for eksempel til børn og voksne vil jo også kunne være en hjælp ved trafikulykker, for hvad koster det ikke det danske samfund, når børn ikke bruger cykelhjelm og bliver udsat for et uheld? Skal vi så også dér ind og betale for den?

Jeg kan måske også sætte spørgsmålstegn ved, om det her ikke reelt hører hjemme under Sundhedsministeriet.

Men det har vi sådan set diskuteret tidligere og er blevet enige om, at det nok hører hjemme i det sociale regi.

Men det største problem synes jeg nok ordføreren for Socialdemokratiet, fru Grete Schødts, har beskrevet meget flot her fra talerstolen: hvor besværlige de her hoftebeskyttere er, og at der ikke findes en standardmodel, der kan bruges af alle.

Jeg ville have stillet det spørgsmål til ministeren, om ikke kommunerne kunne give det som personligt tillæg, når egen læge har indstillet til det, men det har jeg jo fået svar på, så det vil jeg ikke gøre, kun konstatere, at kommunerne jo kan give det her, hvis de vil, og de kan lægge dem ind på plejehjemmene, hvis de vil. Det er det, vi kalder det kommunale selvstyre, der fint kan bruges her.

Med de ord kan jeg kun underbygge, at Venstre ikke kan støtte de to forslag.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Når fru Else Winther Andersen selv drager biler og bilers sikkerhed ind i spørgsmålet her, så vil jeg godt spørge Venstres ordfører, om ikke

det er korrekt, at når vi taler om sikkerhedsudstyr til biler, har man rent faktisk via lovgivningen lavet afgiftsfritagelse og dermed tilskud til sikkerhedsudstyr i biler og dermed tilskud til forebyggelse af skader, når man kører bil. Er det ikke korrekt?

John Vinther (KF):

Det Konservative Folkeparti er af den opfattelse, at det er særdeles vigtigt, at vi prioriterer den forebyggende indsats højt, men som flere af de øvrige ordførere har været inde på, er det her en genfremsættelse af noget, der er set før i næsten den samme form.

Ligesom sidste gang, forslaget blev behandlet, kan jeg også denne gang gentage den konservative tvivl om, om det her nu også vil medføre den meget store besparelse, som forslagsstillerne fremfører i bemærkningerne til forslaget. Jeg tror tværtimod, at hvis man indførte en situation, hvor sådanne hoftebeskyttere blev gratis for alle ud fra nogle rent objektive kriterier, så ville vi komme til at betale for mange hoftebeskyttere, men man ville ikke se, at de alle sammen blev brugt af den grund.

Jeg synes også, at forslaget rejser i hvert fald to meget principielle spørgsmål, som jeg synes det kunne være interessant ved en anden lejlighed at tage en mere dybtgående diskussion af.

For det første: Hvis man skal give gratis hoftebeskyttere til alle, der opfylder de objektive kriterier, som er opstillet i det her forslag, skal det så ske uden nogen som helst form for hensyntagen til socialt behov? Skal alle kunne få det, uanset om de pågældende selv måtte have betalingssevne, selv måtte have vilje til at anskaffe det ved egen hjælp?

For det andet: Der er også et afgrænsningsspørgsmål. Hvis man skal give det her, hvorfor skal man så ikke også give briller? Hvorfor skal man ikke også give tandpleje og andre ting, som i virkeligheden ud fra en logisk betragtning kunne være lige så rimelige og lige så indlysende?

Vi synes, de her forslag går for vidt, og vi har den opfattelse, at man med den gældende lovgivning, hvor der er mulighed for at yde tilskud til det her som personligt tillæg, er fuldt dækket ind. Derfor kan vi ikke støtte forslagene.

Villy Søvnald (SF):

Der er ingen tvivl om, at hvis man kunne reducere antallet af hoftebrud, ville det være en afgørende god ting dels for at minimere lidelser,

dels af hensyn til udgifterne i sundhedsvæsenet. Derfor er vi i SF tilfredse med, at vi allerede i dag har muligheden for som personligt tillæg efter lægeligt skøn at yde den her hjælp. Det betyder, at pensionister og ældre, der ikke har så meget, har muligheden for det, og det betyder, at de, der har bedre råd, selv skal betale.

Det er jo en genbehandling, vi er i gang med. Vi kunne ikke støtte sidst og heller ikke den her gang.

Jeg har egentlig kun en enkelt tilføjelse. Efter at have hørt fru Grete Schødt's indlæg må man jo sige, at den dér mere tekniske del af diskussionen vel af mange grunde er svær at gennemføre i et offentligt forum, og det, man måske kunne forestille sig, var, at vi som en del af udvalgsarbejdet gik tættere på de mere tekniske detaljer.

Annie Lunde Hansen (CD):

Da fru Yvonne Herløv Andersen desværre ikke kan være til stede, har hun bedt mig om at fremlægge følgende:

Lovforslaget har som B 117 til hensigt at skabe lovgrundlag for at gøre hoftebeskyttere til et hjælpemiddel på linje med andre hjælpemidler i lov om service. Det er uden tvivl et af de bedste og billigste hjælpemidler til forebyggelse af hoftebrud hos især ældre mennesker.

Det er i forslaget beregnet, at der skal gives støtte til tre par hoftebeskyttere om året, og at støtten gives med mindst 50 pct.s tilskud. Hjælpe midlet gives efter indstilling fra ansøgerens egen læge, der foretager en behovsvurdering.

Jeg synes jo nok, at når man kan sige, at 14.000 mennesker om året får hofte- eller lårbensbrud og der i gennemsnit indlægges 38 mennesker om dagen med disse skader, så er det et godt forslag. Samlet er udgifterne til behandling og pleje af disse skader ca. 1 mia. kr. Der er derfor al mulig grund til at forebygge skader forårsaget af fald hos denne gruppe borgere. Tab af færdighed, tab af livskvalitet og tab af leveår følger ofte med sådanne brud.

Hvad er det så, der gør, at vi ikke benytter os af muligheden for at forhindre det? Det er spørgsmålet om, hvilken myndighed der skal betale. Det er det jo med så mange ting. Udgiften til hjælpemidlet kommer til at ligge i Socialministeriet, mens besparelsen kommer til at ligge i Sundhedsministeriet, men det kunne man vel nok finde ud af. Her er så ikke medtaget de afledte udgifter til genoptræning, hjemmepleje og ofte en alt for tidlig plads på et ældrecenter.

Forslaget er tidligere blevet afvist med, at det er kommunen, der skal sørge for, som Københavns Kommune gør det, at forsyne de ældre med disse hoftebeskyttere. Der blev på baggrund af forslagets fremsættelse igangsat et arbejde i Sundhedsstyrelsen, der skulle fremkomme med en rapport, som var lovet færdig i april 1998, så CD mener, at det må være på sin plads at efterlyse rapporten på dens 1-års-fødselsdag.

I den tid, der går med at vente, bliver der hver dag på de danske hospitaler modtaget 38 personer med hoftebrud, så det er måske på tide, at vi begynder at handle.

Selvfølgelig støtter CD dette lovforslag, som vi er medforslagsstiller til, men vi støtter ikke B 117.

Anders Samuelson (RV):

Med disse to forslag ønsker Fremskridtspartiet, CD og Dansk Folkeparti at indføre et retskrav på tilskud til hoftebeskyttere for personer med sygdoms- og aldersbetinget knoglesvækkelse for at forebygge hoftebrud.

Der skal ikke herske tvivl om, at Det Radikale Venstre er positivt over for tiltag, der kan forebygge og forhindre skader på mennesker med knogleskørhed. Det lyder da også umiddelbart besnærende let at give alle hoftebeskyttere og på den måde undgå alle de problemer og den smerte, som hoftebrud giver anledning til.

Men i Det Radikale Venstre har vi et principielt problem med forslag af den her slags. Vi frygter, at vi faktisk med forslag som disse i den sidste ende vil være med til at fremkalde nogle meget negative konsekvenser, fordi det vil få drejet fokus væk fra en nødvendig prioriteringsdiskussion både herinde og ude i kommunerne.

Helt konkret er det vel relevant at spørge, hvorfor kommunerne ikke prioriterer at give hoftebeskyttere som forebyggelsesindsats, hvis det på den anden side kunne spare kommunen for store udgifter til hjemmehjælp, når først skaden er sket. Det ville om ikke andet være en oplagt idé rent økonomisk ud over de menneskelige aspekter. Eventuelt kunne de indgå en aftale med amterne, der på deres side jo ville kunne se frem til besparelser på sundhedsområdet.

Hvis vi i Folketinget, hver gang vi opdager, at der er et område, som ikke bliver gjort godt nok ude i kommunerne, hvor det er deres opgave, bare byder over og løser problemet, så er

der kun én vej, og det er at hæve skatten. Og indtil nu har jeg i hvert fald ikke observeret, at det har været målsætningen for hverken Dansk Folkeparti, CD eller Fremskridtspartiets tilværelse i Folketinget.

På den baggrund må jeg sige, at Det Radikale Venstre ikke kan støtte hverken det ene eller det andet forslag, heller ikke denne gang.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

I Enhedslisten synes vi, det er en god idé at forebygge, og derfor har vi sympati for de to forslag, vi har til behandling i dag. Faldulykker blandt ældre har ofte meget invaliderende konsekvenser, fordi knoglebrud og deraf følgende længerevarende sygeleje og genoptræning tit medfører et lavere funktionsniveau. Især hoftebrud giver varig funktionsnedsættelse.

Det er vores håb, at kommunerne generelt gør, hvad de kan for at forebygge faldulykker hos ældre, både hjemme og på plejehjem. Her tænker vi på løse tæpper, ledninger, glatte sutsko osv. Det er meget vigtigt at oplyse den ældre om, hvad der kan gøres for at forebygge fald, selvfølgelig uden at blive formynderisk, men det betyder så også, at man rent praktisk skal hjælpe med f.eks. at få løse ledninger fæstnet osv.

Derudover er det en god idé at tilbyde hoftebeskyttere til ældre med knogleskørhed, svimmelhedsanfald og andre med den slags lidelser, som har særlig risiko for at falde. I Københavns Kommune har der været gode erfaringer med et sådant forsøgsprojekt. En stor del af de ældre ville gerne bruge de såkaldte Safeship-trusser, især hvis de samtidig fik økonomisk støtte hertil. Trusserne er desværre ret dyre og derfor også en økonomisk belastning for de ældre, der kun har folkepensionen som indtægt.

I København har man taget konsekvensen af, at økonomien betyder meget for de ældre, og trusserne udleveres fremover gratis til de udvalgte målgrupper. Enhedslisten synes, at alle landets ældre i risikogruppen burde have de samme muligheder som ældre i København. Forebyggelse af hoftebrud ville betyde uendelig meget for den ældres livskvalitet og samtidig være en besparelse for det offentlige på sygehus- og hjemmehjælpsområdet.

Da der for den ældre er tale om en ren merudgift, bør Safeship-trusserne være gratis, men selvfølgelig vil et tilskud også være en forbed-

ring. Enhedslisten vil derfor støtte forslagene, men vil i forbindelse med udvalgsarbejdet fremsætte et ændringsforslag om fuld offentlig betaling på området.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Jeg kan ikke lade være med at føle mig en anelse provokeret. Det var egentlig næsten bare, hvad der manglede i forhold til min ordførertale, at der var nogle, der kom og bød over, altså var endnu mere ødsle på samfundets vegne, på andres vegne. Hvor går grænsen for Enhedslisten? Hvad med cykelhelme og styrthjelme? Nu har vi jo fået at vide, at eksemplet med airbags ikke var et særlig godt eksempel, men der kunne findes mange andre områder. Hvorfor ikke også udvide til de områder og med 100 pct. statsstøtte?

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

For et kort øjeblik siden var der en kommentar om Fremskridtspartiets holdning til skat. Vi har det jo modsat i Enhedslisten. Vi har ikke så meget imod at tage fra de rige her i landet for at forebygge skader hos den risikogruppe, vi snakker om i denne her forbindelse. Jeg ser da frem til det, hvis hr. Anders Samuelsen vil være med til at støtte forslaget om gratis cykelhelme til børn og unge. Det ville da være en ganske udmærket idé.

Tove Videbæk (KRF):

Dette forslag er meget sympatisk, og der er kommet nye tal og elementer i sagen, siden forslaget blev behandlet sidst. I december 1998 besluttede bl.a. Københavns Kommune at uddele disse hoftebeskyttere til beboere i plejehjem og i beskyttede boliger. Man regner i København med, at man pr. år kan spare 45 hospitalssengepladser. Københavns Kommune er faktisk her et godt eksempel til efterfølgelse for andre kommuner, hvis det viser sig, at hoftebeskytterne har den forebyggende virkning, som det antages.

Så Kristeligt Folkeparti sender bolden videre til kommunerne og kan ikke støtte lovforslaget og heller ikke B 117.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Ordføreren for forslagsstillerne til B 117, fru Inge Refshauge.

Inge Refshauge (DF):

Jeg vil da gerne sige tak for den positive modtagelse, forslaget har fået.

Formålet med, at Dansk Folkeparti har stillet forslaget om støtte til køb af hoftebeskyttere til ældre borgere, er naturligvis den, at når der viser sig nogle positive foranstaltninger i forhold til at forbedre livet og sundhedstilstanden for befolkningen, vil Dansk Folkeparti være i front for at medvirke til, at disse tiltag føres ud i livet.

Netop brugen af hoftebeskyttere kan spare det danske hospitalsvæsen for tusinder af kroner, idet læger har udtalt, at brud på hoften er en af de operationer, der beslaglægger flest senge dage om året på vore hospitaler. På eksempelvis Rigshospitalets ortopædkirurgiske afdeling lægger hoftepatienter beslag på op mod en fjerdedel af pladserne. Ikke nok med at det er en yderst smertefuld oplevelse for de ældre at komme igennem en hofteoperation med reoperationer til følge, genvinder yderligere mange ikke den fulde førlighed. Vi ved også, at i de kommende år vil antallet af hoftebrud blive fordoblet på grund af, at der bliver flere og flere ældre.

Derfor mener vi naturligvis, at det er vigtigt med en forebyggende indsats. Netop den forebyggende indsats er utrolig vigtig, hvilket adskillige politikere flere gange har slået til lyd for på mange andre områder. Derfor er der god grund til også på dette område at støtte forslaget.

Kun et enkelt sted i Danmark, nemlig i Københavns Kommune, tilbydes de ældre mennesker hoftebeskyttere som en forebyggende foranstaltning. Dette er endnu et eksempel på en uensartet behandling, afhængig af hvor man bor i landet.

I 1995 var der ca. 14.000 hoftebrud i Danmark. Knapt 12.000 brud var hos personer over 65 år, og hoftebrud er faktisk også den hyppigste årsag til, at ældre anbringes på plejehjem. Der er udgifter til operationer, senge dage på sygehuse, genoptræning, hjemmehjælp, plejehjemsanbringelse, ekstra omsorg og specialudstyr over en årrække, og alligevel genvinder ca. 50 pct. aldrig deres tidligere fulde førlighed.

Derudover kommer så løbende udgifter i socialektoren. Ydermere er der ofte ventetid mellem indlæggelse med lårhalsbrud og selve operationen; bestemt ikke til nogen fordel for de ældre patienter. Jo flere lårhalsbrud der kan undgås, jo mere

aflastning bliver der for plejepersonalet både i hjemmepleje og på plejehjem.

Ved faldulykker giver hoftebeskyttere mellem 80 og 100 pct. dæmpning af slaget, hvor der ellers ville ske brud på knoglerne. Der er særdeles gode grunde til at indføre hoftebeskyttere som tilbud til ældre, også til de mænd og kvinder, som rammes af knogleskørhed.

I Dansk Folkeparti kan vi kun se, at det bør være en samfundsopgave, en opgave til gavn for de ældre, men sandelig også for samfundsøkonomien. Vi kan naturligvis også støtte forslaget fra CD og Fremskridtspartiet.

(Kort bemærkning).

Grete Schødt (S):

Ja, jeg kan altså ikke nære mig. Tror man virkelig på, at ved at udstyre alle ældre med sådan et par elastikbukser med styrthælmsbeskyttelse på redder man hele det danske sundhedsvæsen? Tror man virkelig på, at kommunernes økonomi og alle de ældre med faldtendenser får en vidunderlig verden, fordi vi foreslår sådan nogle tåbeligheder? Undskyld.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Ordføreren for forslagsstillerne til nr. L 219, hr. Tom Behnke.

Tom Behnke (FP):

Man kan undre sig over, at Socialdemokratiets ordfører overhovedet vil være bekendt at stå og sige sådan noget fra Folketingets talerstol. I den her meget alvorlige sag, hvor vi taler om, at der alene i Danmark hvert år er 14.000 ældre, der falder og får brud på hoften og må indlægges på hospital med store smerter, operation, genoptræning, måske er de endda nødt til efterfølgende at bo på et plejehjem, er det så noget latterligt noget, at man her foreslår et hjælpemiddel, som har vist sig i den grad at have en stor effekt?

Det er ikke mange forsøg, der har været lavet i Danmark. Men forsøg i Norge i en stor målestok viser, at det her helt klart har en forebyggende effekt. Det har ikke bare den effekt, at der er mange, der undgår brud på hoften, men også at det i de tilfælde, hvor der sker brud på hoften, da ikke er så slemt, som det ville have været uden hoftebeskyttere. At fru Grete Schødt kan stå her og sige, at det bare er noget latterligt noget, er utroligt.

Jeg tror, at fru Grete Schødt skulle prøve at besøge nogle af de mennesker, der lider af

knogleskørhed, som har været udsat for det her, som har lidt af de smerter, og som har været igennem både operationer, genoptræning og måske endda ikke er i stand til at klare sig selv, men er nødt til at bo på plejehjem. De mennesker skulle man prøve at spørge og så lade være med at stå her og sige, at det er latterligt at gå med hoftebeskyttere. Det er det ikke for dem, der gør det, og det er det ikke for dem, som har haft gavn af at gøre det.

Fru Grete Schødts siger: O.k., herregud, til at en pensionist skal betale små 1.300 kr. om året til hoftebeskyttere. Det er også en slags penge, og specielt når vi taler om vores pensionister er 1.300 kr. om året ganske mange penge. Det her er et forebyggende hjælpemiddel, som har vist sig at have sin gavnlige effekt, og det er muligt, at man i Danmark ikke har forsøg, der kan dokumentere det, men så kan vi under udvalgsbehandlingen få rekvireret rapporten fra forsøget i Norge, som klart og tydeligt underbygger forslagsstillernes påstande om, at det her er noget, der kan betale sig.

14.000 tilfælde om året er 38 om dagen; det er 38 patienter, der både skal have smerterne, operationer, genoptræning, og derudover er der ingen tvivl om, at forslaget her vil have en økonomisk besparelse i sig. Der er ingen tvivl om, at der i antallet af uheld, sammenholdt med hvor mange gange man kunne undgå at få et hoftebrud, også ligger en ganske stor økonomisk besparelse i det her.

Men hele formålet med forslaget er jo sådan set at få taget hul på hele den diskussion, der hedder: Det er bedre at forebygge end at helbrede. Ikke mindst med hensyn til den menneskelige side af sagen, er det jo langt bedre at forebygge end at helbrede. Jeg synes, vi skylder de 14.000 personer om året, at Folketinget gør noget for, at kommunerne her gør noget for, at de kan undgå de skader.

Så er der også hele den økonomiske side af sagen. Der er ingen tvivl om, at forslaget her vil have nogle ganske store offentlige besparelser til følge. Ingen tvivl om det overhovedet. Og hvis man er i tvivl, så lad os se på det store forsøg, man har lavet i Norge.

Hr. Anders Samuelsen tillader sig jo også som ordfører for Det Radikale Venstre at sige, at vi ikke skal ødsle med de offentlige midler. Vi skal ikke ødsle med de offentlige midler. Det var det, som hr. Anders Samuelsen sagde. Her taler vi om nogle personer, der kan blive hjulpet, som kan undgå at få hoftebrud, og oven i

købet ligger der en økonomisk gevinst i at gøre det.

Hr. Anders Samuelsen står her og påstår, at man vil ødsle med de offentlige midler. Tværtimod vil der være en økonomisk gevinst i at gøre det her. Den økonomiske gevinst ønsker hr. Anders Samuelsen ikke. Hr. Anders Samuelsen ønsker ikke at skåne disse patienter for at få de her store smerter som følge af hoftebrud. Det er det, Det Radikale Venstre står for. Det er utroligt at skulle høre på.

Vi ved jo allerede fra det lille forsøg, man køber i Københavns Kommune, at det har ganske store økonomiske gevinster til følge, ingen tvivl om det. I Norge har man så lavet et større forsøg, der viser, at det endda i endnu højere grad, hvis man udbreder forsøget, kan give endnu større besparelser.

Så er der ordførere, der har sagt, at det her er en kommunal opgave, og det må kommunerne selv tage sig af. Men det, der jo gør sig gældende, når vi lige præcis taler om at give tilskud, hvad enten det nu skal være 50 pct., som vi sammen med CD har foreslået, eller det skal være 100 pct., som Enhedslisten vil stille ændringsforslag om, så er sagen jo, at lovhjemmelen i dag er noget uklar, hvis den overhovedet er til stede. Jo, man kan godt gå ind og give tilskud til enkeltudgifter til pensionister, der har ondt i økonomen, men hvad med den brede tildeling af hoftebeskyttere med tilskud? Den vil ikke kunne lade sig gøre. Jo, hvis man laver det som forsøg, men en generel ordning, der dækker alle kommuner, vil formentlig ikke kunne lade sig gøre efter gældende dansk lovgivning.

Det er derfor, loven skal ændres. Og det er ikke sådan, at vi kun ønsker at ændre loven i retning af det, som Dansk Folkeparti foreslår i deres forslag, at kommunerne kan give tilskud. Det mener Fremskridtspartiet, og det mener CD som forslagsstillere på lovforslaget ikke er nok. Kommunerne skal ikke bare have en mulighed for at give de her tilskud, det skal være sådan, at kommunerne skal give de her tilskud, og det skal være sådan, at tilskuddet skal gives årligt, og det skal være sådan, at tilskuddet skal gives til 3 par hoftebeskyttere om året.

Og hvorfor nu 3 par?

Fordi undersøgelser viser, at det er det antal, der skal til om året, for at man både har mulighed for at vaske dem med mellemrum, og også at man har det antal, der skal til på årsbasis. Så derfor går lovforslaget fra CD og Fremskridts-

partiet ud på, at man skal give tilskud årligt til 3 par hoftebeskyttere. Vi har konkret foreslået en 50 pct.'s tilskudsordning, men kan der skabes flertal for en anden procentsats, er vi selvfølgelig indstillet på at se på det.

Det, der også er væsentligt, er kriteriet for, hvornår man så kan få tilskud til disse hoftebeskyttere. Ja, det skal selvfølgelig være, hvis det er sådan, at der er en væsentlig grund til det. Det skal jo ikke være sådan, at man uddeler hoftebeskyttere en masse til folk, blot de har passeret en bestemt aldersgrænse. Det er jo ikke det, der er tale om.

Hvis man ser forslaget, så fremgår det klart og tydeligt, at det skal være i et forhold, hvor det må anses for i væsentlig grad at kunne forebygge eller mindske skader ved fald, og her taler vi typisk om de ældre, som lider af knogleskørhed. Det er i de tilfælde, at man skal kunne gå ind, hvor lægen altså ordinerer hoftebeskyttere, og dermed kan man så få tilskud.

Men hele diskussionen drejer sig jo dybest set om, om Folketinget vil tage skridtet og sige, at det er bedre at forebygge end at helbrede. Vi har gjort det for en stor dels vedkommende, når vi taler om bilismen. Når vi taler om bilisterne, har vi jo via lovgivningen sikret, at en række af de sikkerhedsforanstaltninger, der er i biler, er afgiftsfritaget. Og hvorfor har vi det i Folketinget? Ja, det har vi jo ganske enkelt, fordi vi synes, det er en god idé at udstyre bilerne med sikkerhedsudstyr. Så skal man i hvert fald ikke også opkræve afgifter af det, sådan at det bliver dyrere end højest nødvendigt.

Med andre ord er der også her tale om en form for tilskud. Så når vi kan gøre det på det ene område, bør vi også kunne gøre det på et andet område. Og specielt på et område som det her, der er så veldokumenteret. Måske ikke i så høj grad i Danmark, men hvis vi går bare lidt uden for Danmarks grænser, så er det i hvert fald veldokumenteret, at man kan spare en række ældre mennesker for at få disse pinefulde hoftebrud, og at der oven i købet ligger en økonomisk besparelse i det. Derfor havde vi håbet på, at Folketinget ville se noget mere velvilligt og positivt på det her forslag, end tilfældet er.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Hr. Tom Behnke gør et behjertet, men ikke særlig vellykket forsøg på at tale sig uden om den

problemstilling, som jeg på vegne af Det Radikale Venstre forsøgte at rejse.

Der er jo ingen, der er uenig i, at vi gerne vil forebygge. Det nævnte jeg også. Der er ingen, der er uenig i, at vi gerne vil gøre det godt, og at vi gerne vil det bedste. Deri er det sådan set meget besværligt at blive uenig med selve den målsætning, som Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti og CD rejser, eller som er en del af deres forslag.

Men det, mit spørgsmål gik på, og som jeg mangler et svar på, er stadig væk: Er det den nye måde at gøre det på fra bl.a. Fremskridtspartiets side, at hver gang man opdager, at her er et sted, hvor kommunerne ikke gør det, de burde gøre, hvor de ikke tænker økonomisk rationelt nok, fordi de her altså kunne spare penge ved at forebygge, så tager staten over, så løser vi problemet, og på den måde kan kommunerne slippe uden om at tage prioriteringsdebatten? Er det den vej, Fremskridtspartiet ønsker at gå?

Det var det spørgsmål, jeg gerne ville have et svar på.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Hr. Anders Samuelsen spørger, om det er rimeligt, at Folketinget og dermed staten går ind og dikterer kommunerne at gøre noget, som kommunerne i forvejen burde gøre.

Lige præcis på det her område har kommunerne ingen forpligtelse til det her. Kommunerne bør ikke gøre det her, for det fremgår ikke af lovgivningen, at kommunerne skal gøre det.

Tværtimod er vi jo i den situation – og det er min påstand, det kan vi undersøge nøjere under udvalgsbehandlingen – at kommunerne mangler regulær lovhjemmel til at gennemføre det her. Man kan gøre det i forhold til de pensionister, som har ondt i økonomien i forvejen, og som man kan give tilskud til enkeltudgifter. Der vil jeg tro man kunne gøre det, og det gør kommunerne så også i nogle tilfælde, men skal man gøre det her som en generel ordning i forhold til alle de ældre, der har behov for en hoftebeskytter, er det min klare overbevisning, at kommunerne mangler lovhjemmel. Og derfor er vi i Folketinget nødt til at ændre loven, sådan så kommunerne kan gøre det.

Men hvis det er dér, vi kan lande med det her forslag, at vi får indrettet en lovgivning, sådan at kommunerne i hvert fald får en mulighed for at gøre det her, o.k., så er vi nået halvvejs. Hvis

der kan skabes flertal for det, så må vi jo så støtte den del af det.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Problemstillingen, jeg forsøgte at rejse, var, om kommunerne bør prioritere. Der står ingen steder i loven, at de skal prioritere, kan man selvfølgelig godt hævde, men dermed være vel ikke sagt, at de ikke bør prioritere. Det er vel det, vi efterlyser tit og ofte her fra Folketingets side, ligesom vi efterlyser det hos hinanden, når vi diskuterer lovforslag, og sådan som jeg indtil nu har forstået Fremskridtspartiets ordfører, har han ikke afvist, at det faktisk er en forpligtelse, kommunerne har, og som de bør leve op til, og som vi ikke skal lette dem for.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Nej, jeg vil i hvert fald fastholde, at kommunerne ikke er forpligtede til at give hoftebeskyttere. Det fremgår ingen steder af lovgivningen, og det fremgår heller ingen steder af lovgivningen, at kommunerne er forpligtede i retning af at give tilskud til forebyggelse i stedet for til helbredelse. Det fremgår heller ingen steder af lovgivningen.

Men det, vi kan diskutere, og hvor jeg også kan være lidt usikker, er, hvilke mekanismer i lovgivningen der blokerer for, at kommunerne kan give tilskud til hoftebeskyttere. Hvis resultatet af debatten i dag bliver, at vi kan finde den blokering og fjerne den blokering, må jeg sige, at det vil vi stille os tilfredse med i første omgang.

Annie Lunde Hansen (CD):

Nu var fru Grete Schødt's heroppe og tale meget hånligt om disse beskyttere. Jeg synes, det kunne være en vigtig ting, hvis man prøvede at sætte sig ind i det her og se, om der virkelig kunne spares penge.

Der var nogle, der sagde før, at CD ikke ville være med til at spare penge, og så vil jeg da godt sige til fru Schødt's: Disse beskyttere kunne vel laves efter mål? Det kunne fabrikanterne vel nok finde ud af? Der er vel ikke nogen, der siger, at jeg skal gå ned i et par hoftebeskyttere i størrelse 38, når jeg bruger flere numre større? Så ufleksible er de danske fabrikanter vel ikke, når det er noget, der skal bruges til at forebygge hos de mennesker, der har brug for det. Jeg kan da sige så meget, at jeg kender brugere af støt-

testrømper, og de får da heller ikke alle sammen udleveret ens størrelse. De får taget mål, så de får den størrelse, de skal bruge.

Så vil jeg godt sige, at jeg ligesom hr. Tom Behnke synes, vi skal prøve at finde ud af noget, for jeg tror, der kan spares mange penge, uanset om det så bliver i den ene kasse eller den anden kasse. Det bliver dog til gavn for den samlede finanslov.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslagene overgik derefter til anden (for forslaget til folketingsbeslutnings vedkommende anden (sidste)) behandling.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget og forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 119:

Forslag til folketingsbeslutning om mere og bedre hjemmehjælp.

Af Jette Gottlieb (EL) og Frank Aaen (EL).
(Fremsat 13/4 99).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Karen Jespersen):

Vi har her at gøre med et beslutningsforslag, der på tre punkter kommer med forslag til, hvordan man kan forbedre hjemmehjælpen.

Jeg vil lige sige til indledning, at man må ikke lade sig forlede til at tro, at den megen debat, der har været om hjemmehjælpen, er et udtryk for, at hjemmehjælpen generelt fungerer dårligt i kommunerne, for det gør den ikke. Men der har været et vist antal kommuner, der har lavet nogle meget dramatiske nedskæringer i hjemmehjælpen, og vi er nu begyndt at få nogle afgørelser, både i Tilsynsrådet og i Det Sociale Nævn. Heraf fremgår det, at de nedskæringer ikke har været i overensstemmelse med loven, og det er nu også ved at blive lavet om igen, så